

Zakres wiedzy i umiejętności
I stopnia Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z języka polskiego dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 23
w roku szkolnym 2023/24

Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na pierwszym etapie konkursu przedmiotowego z języka polskiego

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami obejmującymi oraz poszerzającym treść podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej - w części dotyczącej przedmiotu język polski, zgodnie z rozporządzeniem *Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przed-szkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.*

Od ucznia wymaga się znajomości lektur obowiązkowych z podstawy programowej oraz tekstów kultury wraz z odpowiednimi kontekstami biograficznymi, historycznymi, kulturowymi na poziomie dosłownym, metaforycznym i symbolicznym.

Uczeń powinien wykazać się wiedzą oraz umiejętnościami z zakresu:

- rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury polskiej i europejskiej na poziomie dosłownym oraz metaforycznym, aluzyjnym, symbolicznym z uwzględnieniem określonego kontekstu (historycznego, społecznego, kulturowego, politycznego, biograficznego);
- analizowania i interpretowania tekstów literackich przy użyciu terminologii z zakresu nauki o literaturze;
- formułowania uzasadnionych sądów wartościujących na temat postaci literackich, zdarzeń oraz utworów literackich i tekstów kultury;
- tworzenia komentarza wynikającego z pogłębionego odczytania tekstów kultury;
- odnoszenia treści tekstów kultury do ogólnoludzkiego, egzystencjalnego, historycznego, kulturowego;

- odczytywania nawiązań do tradycyjnych motywów, wątków, symboli wpisanych w kulturę współczesną oraz określanie funkcji takich działań artystycznych;
- budowania wypowiedzi na podstawie wskazanych tekstów kultury;
- sformułowania spójnej wypowiedzi – poprawnej zarówno pod względem gramatycznym, stylistycznym, jak i ortograficzno-interpunkcyjnym – w określonej formie (zaproszenie, ogłoszenie, streszczenie, dedykacja, notatka, hasło słownikowe lub encyklopedyczne, opis sytuacji, dzieła sztuki, przeżyć wewnętrznych, charakterystyka postaci, charakterystyka porównawcza, recenzja, rozprawka, opowiadanie, list, przemówienie, wywiad);
- dokonywania operacji na wskazanym przykładzie tekstu (np. streszczenie, parafrazowanie, sporządzanie notatki, planu wydarzeń);
- rozpoznawania środków stylistycznych i określania ich funkcji w tekście w odniesieniu do treści (epitet, porównanie, metafora, apostrofa, anafora, epifora, pytanie retoryczne, onomatopeja, zdrobnienie, zgrubienie, powtórzenie, paralelizm składniowy, rym, rytm);
- świadomego stosowania wybranych pojęć z teorii literatury i wiedzy o kulturze;
- rozpoznawania części mowy i części zdania, dokonywania rozbioru gramatycznego oraz logicznego, określania funkcji składniowych poszczególnych wyrazów;
- określania budowy słowotwórczej wyrazu, tworzenia wyrazów złożonych, odróżniania ich typów, rozpoznawania rodziny wyrazów;
- rozumienia mechanizmów upodobnień fonetycznych i wyjaśniania ich na podstawie przykładowego tekstu, a także przy użyciu samodzielnie podanych przykładów;
- rozpoznawania typów wypowiedzi, przekształcania określonych konstrukcji składniowych;
- poprawnego stosowania w praktyce zasad ortografii i interpunkcji;
- posługiwania się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny oraz używania stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;
- rozwijania umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy i wartościowania, a także zdolności wyszukiwania konkretnej informacji z tekstu;

III. Proponowana literatura.

1. Podręczniki do języka polskiego ustalone na II etap edukacyjny lub inne dostępne źródła.
2. John Flanagan, *Zwiadowcy. Księga 1. Ruiny Gorlanu*, Wydawnictwo Jaguar, Warszawa 2004 r.
3. Małgorzata Musierowicz, *Język Trolli*, Wydawnictwo Akapit Press, Łódź 2021r.
4. Podręczniki do języka polskiego ustalone na II etap edukacyjny lub inne dostępne źródła.
5. Lucy Maud Montgomery, *Błękitny zamek*, Wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 2022 r.
6. Katarzyna Ryrych, *Chuligania*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2021r.

Uwaga! Miejsce i rok wydania podanych pozycji literackich mogą być inne.